

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ วังพญา-ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

ตามที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงห่วงใยราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ราษฎรหลายหมู่บ้านได้ร้องขอพระราชทานความช่วยเหลือให้ทีมงานทำอยู่ในพื้นที่ได้อย่างปลอดภัย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จึงทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่างขึ้นที่ ตำบลวังพญา และตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา เพื่อช่วยแก้ปัญหา สร้างงาน และสร้างอาชีพให้กับราษฎร จากการประชุมกำหนดภารกิจความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้น ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลาได้รับผิดชอบกิจกรรมการปลูกข้าวโพดหวาน และทำแปลงตัวอย่างสำหรับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ โดยคาดว่าจะสามารถสร้างอาชีพและเป็นทางเลือกในการทำการเกษตรให้แก่เกษตรกร

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร ได้เริ่มดำเนินโครงการ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙-ปัจจุบัน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๓.๑.๑ ช่วยจ้างงานให้ราษฎรมีงานทำ มีรายได้พอเลี้ยงครอบครัว
- ๓.๑.๒ ให้ราษฎรได้เรียนรู้ทำการเกษตร อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- ๓.๑.๓ ให้ราษฎรได้ร่วมกันประกอบอาชีพในลักษณะการรวมกลุ่มทำงาน และมีมาตรการระวังป้องกันตนเองให้พ้นจากภัยคุกคามของผู้ก่อการร้าย

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

- ๓.๒.๑ เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในด้านการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.๒.๒ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการปลูกข้าวโพดหวาน
- ๓.๒.๓ สามารถเป็นศูนย์ถ่ายทอดการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีอย่างยั่งยืน ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บริเวณพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างวังพญา-ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

บริเวณแปลงการปลูกข้าวโพดในพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างวังพญา-ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ(กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑. หน่วยงานหลัก: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมสนับสนุน สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ จ.สงขลา

๖. งบประมาณที่ได้รับ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่น ๆ(ระบุ)

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมการปลูกข้าวโพดหวาน

๑. ได้ดำเนินการสนับสนุนด้านวิชาการการปลูกข้าวโพดหวานแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภายในฟาร์มตัวอย่าง

๒. ดำเนินการฝึกอบรมเรื่องเทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดหวาน ให้แก่เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย เพื่อให้เกิดเป็นงานสร้างรายได้แก่เกษตรกรในพื้นที่จำนวน ๒๐ ราย ตลอดจนได้เป็นแหล่งเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสามารถขยายผลสู่เกษตรกรบริเวณใกล้เคียงด้วย

๓. แจกปัจจัยการผลิตเพื่อใช้ในการปลูกข้าวโพดหวาน และจัดเตรียมแปลงตัวอย่างการปลูกข้าวโพดหวาน

๗.๒ ตารางคะแนนสอบของเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรม

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ผลการทดสอบ (คะแนน)		
		ก่อน	หลัง	เพิ่มขึ้น
๑	น.ส. กาเยาะ เจะอามา	๔	๙	๕
๒	น.ส. ฆมารีย์ะ ลิเงาะ	๓	๑๐	๗
๓	น.ส. รือฮิม๊ะ จะแด	๔	๑๐	๖
๔	น.ส. ชารีน๊ะ ตือแร๊ะ	๔	๙	๕
๕	น.ส. ซัลมา ยูโซะ	๕	๙	๔
๖	น.ส. ปาตือเม๊ะ ปารามะ	๕	๙	๔
๗	น.ส. ยาวาตี สะฮิสะ	๔	๑๐	๖
๘	น.ส. ยานูรอ สะมะ	๓	๑๐	๗
๙	น.ส. ฮามี๊ะ การีมา	๕	๑๐	๕
๑๐	น.ส. อารีชะ อาลีลาจี	๓	๑๐	๗
๑๑	น.ส. แอเส๊ะ บาซอรี	๔	๑๐	๖
๑๒	น.ส. คอลีเย๊ะ ตะแซ	๕	๙	๔
๑๓	นาง มารีเยาะ ยามา	๔	๑๐	๖
๑๔	น.ส. สาปีเยาะ บอชะลี	๓	๙	๖
๑๕	นาง แมะแย ทะเต็ง	๔	๑๐	๖
๑๖	นาย จำลอง คำมะนี	๔	๑๐	๖
๑๗	นางเยื่อน เพชรเชิงเขา	๕	๑๐	๕
๑๘	นาย ชุลกิฟลี เลาะแมปาตา	๔	๙	๕
๑๙	นาย อารูวัน ตือเราะ	๔	๙	๕
๒๐	นางรัญจวน อินโท	๕	๑๐	๕
คะแนนเฉลี่ย		๔.๑	๙.๖	๕.๕

๗.๓ แก้ปัญหาโรคและแมลงในแปลงผักและกล้วยโดยใช้สารชีวภัณฑ์ BS-DOA๒๔

เนื่องจากทางฟาร์มตัวอย่างโครงการพระราชดำริฯ วังพญา-ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา มีนโยบายลดการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช

๗.๔ ตารางข้อมูลการเจริญเติบโตและผลผลิตข้าวโพดหวานสงขลา84-1

ลำดับที่	น้ำหนักฝักทั้งเปลือก (กรัม)	น้ำหนักฝักปอกเปลือก (กรัม)	เส้นรอบวงฝัก (ซม.)	ความกว้างฝัก (ซม.)	ความยาวฝัก (ซม.)	ความหวานเฉลี่ย (บริกซ์)	ความสูงต้น (ซม.)	ความสูงฝัก (ซม.)	จำนวนแถว
1	560	380	18	5.2	22.1	15	190	98	20
2	560	390	18	5.3	22.4		164	88	20
3	480	300	17	4.5	23		190	90	18
4	490	350	17	5.1	23.2		164	84	18
5	450	330	17	4.8	22		176	87	20
6	490	370	18	5.3	21.1		163	82	16
7	460	330	17	5	20.9		173	90	20
8	410	390	16	4.4	21.5		184	81	18
9	430	320	17	4.9	21.1		180	75	18
10	530	410	18	5	22		191	82	18
รวม	486	357	17.3	4.95	21.93		177.5	85.7	18

จากตารางบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตและผลผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์สงขลา84-1 พบว่า มีความสูงต้นและความสูงฝักในระยะเก็บเกี่ยวมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 177.5 ซม. และ 85.7 ซม. ตามลำดับ และจากการบันทึกข้อมูลผลผลิต พบว่า ข้าวโพดหวานพันธุ์สงขลา84-1มีน้ำหนักฝักทั้งเปลือก, น้ำหนักฝักปอกเปลือก, เส้นรอบวงฝัก, ความกว้างฝัก, ความยาวฝัก, จำนวนแถวของเมล็ด และ ค่าความหวานเฉลี่ยอยู่ที่ 486 ซม., 357 ซม., 17.3 ซม., 4.95 ซม., 21.93 ซม., 18 แถว และ 15 บริกซ์ ตามลำดับ

๘. ผลสำเร็จ/ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- การดำเนินงานด้านการปลูกข้าวโพดหวานของฟาร์มตัวอย่างวังพญา-ท่าธง สามารถสร้างรายได้ให้แก่ฟาร์ม และเป็นพืชทางเลือกให้แก่เกษตรกรในการสร้างรายได้ รวมถึงขยายผลสู่เกษตรกรบริเวณใกล้เคียงและนักศึกษาที่สนใจได้มาศึกษาดูงาน

- สามารถแก้ปัญหาหนอนกินรากพืชผักในดินได้อย่างยั่งยืน จากการใช้ไส้เดือนฝอย และการแก้ปัญหาโรคเหี่ยวกล้วยหินให้สามารถเก็บผลผลิตได้โดยใช้ชีวภัณฑ์ BS-DOA๒๔ เนื่องจากพื้นที่ในจังหวัดยะลา ประสบปัญหาการระบาดของโรคเหี่ยวกล้วยหินอย่างหนัก ทำให้เกษตรกรขาดรายได้หลักที่สามารถขายกล้วยหินได้ในแต่ละเดือน

- แปลงต้นแบบสามารถปลูกและเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตที่ได้มาตรฐาน ทำให้สามารถขายได้ในราคาก็โลกรัมละ 20-25 บาท จากข้อมูลน้ำหนักของผลผลิต ข้าวโพดหวาน 3 ฝัก เท่ากับ 1 กิโลกรัม

- เกษตรกรที่สนใจและดูงานในแปลงต้นแบบ ได้นำเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

๙. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

- พื้นที่ที่ใช้เป็นแปลงปลูกข้าวโพดหวานมีการระบาดของหนุศัตรูพืช จึงแนะนำให้มีการจัดการแบบวิถีกล เช่น การใช้กับดักดักจับหนุ, และจะทำการสนับสนุนโปรโตชีวกำจัดหนุศัตรูพืชจากเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรต่อไป

- ผลผลิตข้าวโพดหวานได้รับผลกระทบจากการระบาดของหนุศัตรูพืช แต่มีปริมาณที่ลดลง ยังคงต้องทำการดำเนินงานการใช้เหยื่อโปรโตชีวกำจัดหนุศัตรูพืช และรักษาความสะอาดของแปลงต้นแบบให้สะอาดไม่รก

- คุณภาพของผลผลิตที่ได้จากแปลงต้นแบบจำเป็นต้องมีการพัฒนาต่อไปเพื่อให้ได้คุณภาพที่ดีขึ้น

ภาพกิจกรรมการฝึกอบรมเทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดหวานภายในฟาร์มตัวอย่างวังพญา-ท่าธงและการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ศวพ.ยะลา

ภาพการแจกปัจจัยทางการผลิต

ภาพกิจกรรมการสอนวิธีการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อแก้ไขปัญหาโรคในพืชผัก

ภาพกิจกรรมการปลูกข้าวโพดหวานในแปลงต้นแบบ

ภาพแปลงข้าวโพดระยะเก็บเกี่ยวและการวัดการเจริญเติบโตของข้าวโพดหวาน

ภาพผลผลิตที่เสียหายจากหนูน้ข้าวโพด

ภาพการวัดคุณภาพผลผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์ สงขลา84-1

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ ธารโต อ.ธารโต จ.ยะลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

สมาชิก อรบ.และเกษตรกรในพื้นที่อำเภอธารโต ซึ่งได้รับผลกระทบจากการก่อความไม่สงบในพื้นที่ มีความประสงค์ขอพระราชทานฟาร์มตัวอย่างโครงการตามแนวทางอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพื้นที่อำเภอธารโต เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน แหล่งรายได้ ศูนย์การเรียนรู้และเสริมสร้างความปลอดภัยในพื้นที่ จึงรวมตัวกันจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสม บริเวณบ้านธารโต หมู่ที่ ๑ ต.ธารโต อ.ธารโต จ.ยะลา เสนอคณะทำงานฯ ชุดที่ ๑ จังหวัดยะลา เพื่อดำเนินการในการจัดตั้งฟาร์มตัวอย่างธารโตและจากการประชุมกำหนดภารกิจความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้น ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลาได้รับมอบขอกิจกรรมการปลูกข้าวโพดหวาน และทำแปลงตัวอย่างสำหรับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ โดยคาดว่าจะสามารถสร้างอาชีพและเป็นทางเลือกในการทำการเกษตรให้แก่เกษตรกร

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร ได้เริ่มดำเนินโครงการ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒-ปัจจุบัน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ ช่วยจ้างงานให้ราษฎรมีงานทำ มีรายได้พอเลี้ยงครอบครัว

๓.๑.๒ ให้ราษฎรได้เรียนรู้ทำการเกษตร อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๓.๑.๓ ให้ราษฎรได้ร่วมกันประกอบอาชีพในลักษณะการรวมกลุ่มทำงาน และมีมาตรการระวังป้องกันตนเองให้พ้นจากภัยคุกคามของผู้ก่อการร้าย

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในด้านการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒.๒ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการปลูกข้าวโพดหวาน

๓.๒.๓ สามารถเป็นศูนย์ถ่ายทอดการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีอย่างยั่งยืน ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บริเวณพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างธารโต บ้านธารโต หมู่ที่ ๑ ต.ธารโต อ.ธารโต จ.ยะลา

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของกรมวิชาการเกษตร

บริเวณกิจกรรมการปลูกข้าวโพดในพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างธารโต บ้านธารโต ม.๑ ต.ธารโต อ.ธารโต จ.ยะลา

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ(กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ จ.สงขลา

๖. งบประมาณที่ได้รับ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมการปลูกข้าวโพดหวาน

๑. ได้ดำเนินการสนับสนุนด้านวิชาการการปลูกข้าวโพดหวานแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภายในฟาร์มตัวอย่าง
๒. ดำเนินการฝึกอบรมเรื่องเทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดหวาน ให้แก่เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย เพื่อให้เกิดเป็นงานสร้างรายได้แก่เกษตรกรในพื้นที่จำนวน ๒๐ ราย ตลอดจนได้เป็นแหล่งเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสามารถขยายผลสู่เกษตรกรบริเวณใกล้เคียงด้วย
๓. แจกปัจจัยการผลิตเพื่อใช้ในการปลูกข้าวโพดหวาน และจัดเตรียมแปลงตัวอย่างการปลูกข้าวโพดหวาน
๔. เก็บเกี่ยวข้าวโพดหวานและ เก็บข้อมูลการเจริญเติบโตและผลผลิต

๗.๒ ตารางคะแนนสอบของเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรม

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ผลการทดสอบ (คะแนน)		
		ก่อน	หลัง	เพิ่มขึ้น
๑	นาง สมพร บัวแก้ว	๔	๙	๕
๒	น.ส. ประยูร ไชโย	๔	๑๐	๖
๓	น.ส. วรณา ทองโอ	๓	๙	๖
๔	น.ส. สมใจ นาคดำ	๓	๙	๖
๕	น.ส. สมจิตต์ ทองโอ	๔	๘	๔
๖	นาง สมพร นูนวงศ์	๔	๙	๕
๗	นาง ประกอบ แสงเมือง	๓	๑๐	๗
๘	นาย คล่อง ผาสุก	๓	๑๐	๗
๙	นาง ญัฐกานต์ แซ่ยั้ง	๔	๑๐	๖
๑๐	น.ส. ยุพิน หมวกแก้ว	๕	๙	๔
๑๑	นาง ปราณี เสงหวาน	๔	๑๐	๖
๑๒	น.ส. สุลาวัญย์ เสาวเวียง	๔	๑๐	๖
๑๓	นาง อ่ำ นวลเจริญ	๓	๙	๖
๑๔	นาง เตือนใจ แสงเมือง	๓	๙	๖
๑๕	นาง ปกัสรุา โสดแก้ว	๔	๑๐	๖
๑๖	น.ส. ธิษตยา รักใหม่	๔	๙	๕
๑๗	น.ส. คุณัญญา แก้วหอมดี	๔	๑๐	๖
๑๘	น.ส. กมลชนก ศรีเกรียน	๕	๙	๔
๑๙	น.ส. ประณีต หลงราม	๔	๙	๕
๒๐	นาย ทนงกิจ โชติมณี	๔	๑๐	๖
คะแนนเฉลี่ย		๓.๘	๙.๔	๕.๖

๗.๓ แก้ปัญหาโรคและแมลงในแปลงผักและกล้วยโดยใช้สารชีวภัณฑ์ BS-DOA๒๔ และใช้ไส้เดือนฝอย ในการกำจัดแมลงศัตรูพืชในแปลงผัก เนื่องจากทางฟาร์มตัวอย่างโครงการพระราชดำริฯ ธารโต อ.ธารโต จ.ยะลา มีนโยบายลดการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช

7.4 ตารางข้อมูลการเจริญเติบโตและผลผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์สงขลา84-1

ลำดับที่	น้ำหนักฝักทั้งเปลือก (กรัม)	น้ำหนักฝักปอกเปลือก (กรัม)	เส้นรอบวงฝัก (ซม.)	ความกว้างฝัก (ซม.)	ความยาวฝัก (ซม.)	ความหวานเฉลี่ย (บริกซ์)	ความสูงต้น (ซม.)	ความสูงฝัก (ซม.)	จำนวนแถว
1	400	320	18	5	22	10	144	40	14
2	400	300	17	4.9	20.7		155	50	12
3	410	330	18	5.3	19.7		143	37	16
4	350	260	18	5.2	19.4		138	48	16
5	350	280	18	5.2	19.7		133	50	16
6	350	270	17	4.9	19.2		146	52	14
7	320	270	18	5.2	20.4		160	56	16
8	350	300	19	5.2	21.4		130	37	16
9	310	240	17	4.8	19.5		129	35	12
10	290	240	17	5	20		140	60	12
รวม	353	281	17.7	5.07	20.2		141.8	46.5	14

จากตารางบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตและผลผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์สงขลา84-1 พบว่า มีความสูงต้นและความสูงฝักในระยะเก็บเกี่ยวมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 141.8 ซม. และ 46.5 ซม. ตามลำดับ และจากการบันทึกข้อมูลผลผลิต พบว่า ข้าวโพดหวานพันธุ์สงขลา84-1มีน้ำหนักฝักทั้งเปลือก, น้ำหนักฝักปอกเปลือก, เส้นรอบวงฝัก, ความกว้างฝัก, ความยาวฝัก, จำนวนแถวของเมล็ด และ ค่าความหวานเฉลี่ยอยู่ที่ 353 ซม., 281 ซม., 17.7 ซม., 5.07 ซม., 20.2 ซม., 14 แถว และ 10 บริกซ์ ตามลำดับ

7.5 ตารางข้อมูลการเจริญเติบโตและผลผลิตข้าวโพดหวานทับทิมสยาม

ลำดับที่	น้ำหนักฝักทั้งเปลือก (กรัม)	น้ำหนักฝักปอกเปลือก (กรัม)	เส้นรอบวงฝัก (ซม.)	ความกว้างฝัก (ซม.)	ความยาวฝัก (ซม.)	ความหวานเฉลี่ย (บริกซ์)	ความสูงต้น (ซม.)	ความสูงฝัก (ซม.)	จำนวนแถว
----------	--------------------------------	-------------------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------	----------------------------	---------------------	---------------------	----------

1	280	180	19	4.2	18.6	10	211	86	16
2	260	180	19	4.7	18.6		225	100	16
3	250	170	18	4.3	18.7		211	91	14
4	290	160	17	4.2	19		210	94	14
5	300	190	18	4.3	18.5		210	89	14
6	270	190	18	4.5	18.8		225	108	14
7	320	190	19	4.5	18.8		222	110	16
8	260	160	18	4.2	19.2		221	103	14
9	290	200	19	4.6	17.5		209	108	18
10	260	190	18	4.4	17.7		208	96	12
เฉลี่ย	278	181	18.3	4.39	18.54		215.2	98.5	14

จากตารางบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตและผลผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์ทับทิมสยาม พบว่า มีความสูงต้นและความสูงฝักในระยะเก็บเกี่ยวมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 215.2 ซม. และ 98.5 ซม. ตามลำดับ และจากการบันทึกข้อมูลผลผลิต พบว่า ข้าวโพดหวานพันธุ์ทับทิมสยามมีน้ำหนักฝักทั้งเปลือก, น้ำหนักฝักปอกเปลือก, เส้นรอบวงฝัก, ความกว้างฝัก, ความยาวฝัก, จำนวนแถวของเมล็ด และ ค่าความหวานเฉลี่ยอยู่ที่ 278 ซม., 181 ซม., 18.3 ซม., 4.39 ซม., 18.54 ซม., 14 แถว และ 10 บริกซ์ ตามลำดับ

๘. ผลสำเร็จ/ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- การดำเนินงานการอบรมความรู้ให้แก่เกษตรกรเรื่องเทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดหวานของฟาร์มตัวอย่างฯ ธารโต เป็นองค์ความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการสามารถทำให้เกษตรกรรู้ถึงหลักปฏิบัติที่ถูกต้อง รวมถึงตัวเกษตรกรในโครงการสามารถเป็นแม่แบบเพื่อขยายผลสู่เกษตรกรบริเวณใกล้เคียงและนักศึกษาที่สนใจได้มาศึกษาดูงาน

- จากการที่เกษตรกรเรียนรู้เทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดหวานและได้ทำแปลงปลูกข้าวโพดหวานตามคำแนะนำของเกษตรกรทำให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้จากการปลูกข้าวโพดเป็นรายได้เสริม

- แปลงต้นแบบข้าวโพดหวานพันธุ์สงขลา84-1 สามารถปลูกและเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตที่ได้มาตรฐาน ทำให้สามารถขายได้ในราคากิโลกรัมละ 20-25 บาท จากข้อมูลน้ำหนักของผลผลิต ข้าวโพดหวาน 4 ฝัก เท่ากับ 1 กิโลกรัม

- แปลงต้นแบบข้าวโพดหวานพันธุ์สงขลา84-1 สามารถปลูกและเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตที่ได้มาตรฐาน ทำให้สามารถขายได้ในราคาฝักละ 20-25 บาท จากข้อมูลน้ำหนักของผลผลิต ข้าวโพดหวาน 4-5 ฝัก เท่ากับ 1 กิโลกรัม ทางฟาร์มตัวอย่างได้นำเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานไปปรับใช้กับพันธุ์ทับทิมสยาม ทำให้สามารถสร้างรายได้ให้กับฟาร์มตัวอย่างได้อย่างมากและ ปัจจุบันยังได้นำเทคโนโลยีไปปรับใช้กับข้าวโพดพันธุ์น้ำนมฮอกไกโดซึ่งสามารถขายได้ถึงฝักละ 25-30 บาท

- เกษตรกรที่สนใจและดูงานในแปลงต้นแบบ ได้นำเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

๙. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

- เนื่องจากพื้นที่อำเภอธารโตมีฝนตกอย่างต่อเนื่อง ความหวานของข้าวโพดหวานจึงน้อยกว่ามาตรฐานของข้าวโพดหวาน จึงจำเป็นต้องแบ่งระยะการใส่ปุ๋ยให้มีความถี่มากกว่าเดิมเพื่อลดการชะล้างปุ๋ยโดยน้ำฝน

ภาพกิจกรรมการอบรมเทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดหวานภายในฟาร์มตัวอย่างฯ ธารโตและการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ศวพ.ยะลา

ภาพการแจกปัจจัยทางการผลิต

ภาพแปลงต้นแบบการปลูกข้าวโพดหวานระยะแรกการเจริญเติบโต

ภาพการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตและผลผลิตข้าวโพดหวานทับทิมสยาม

ภาพผลผลิตข้าวโพดหวานทับทิมสยามจากแปลงต้นแบบ

ภาพการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตและผลผลิตข้าวโพดหวานสงขลา 84-1

ภาพการวัดคุณภาพผลผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์ สงขลา84-1

ภาพแปลงขยายผลของเกษตรกรโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ ธารโต

โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ เบตง อ.เบตง จ.ยะลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงห่วงใยราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ราษฎรหลายหมู่บ้านได้ร้องขอพระราชทานความช่วยเหลือให้มีงานทำอยู่ในพื้นที่ได้อย่างปลอดภัย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จึงทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างขึ้นที่บ้านจาเราะปะงู หมู่ที่ ๒ ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เพื่อช่วยแก้ปัญหาเรื่องที่อยู่และการจ้างงานของราษฎร

จัดซื้อที่ดินบริเวณบ้านจาเราะปะงู หมู่ที่ ๒ ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา จากราษฎรที่อพยพออกจากพื้นที่และประสงค์ขายที่ดินทั้งหมดจำนวน ๑๒๔ ไร่

จัดตั้งหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๓๐ ครอบครัว ในลักษณะหมู่บ้านเพื่อความมั่นคงชายแดน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลาได้รับผิดชอบงานด้านวิชาการการผลิตอะโวคาโดในพื้นที่ฟาร์มตัวอย่างเบตง

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร ได้เริ่มดำเนินโครงการ ปี ๒๕๕๓-ปัจจุบัน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ ช่วยสร้างงานและสร้างความเข้มแข็งให้แก่หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีรายได้พอเลี้ยงครอบครัว

๓.๑.๒ ให้ราษฎรได้เรียนรู้ทำการเกษตร อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๓.๑.๓ ให้ราษฎรได้ร่วมกันประกอบอาชีพในลักษณะการรวมกลุ่มทำงาน และมีมาตรการระวังป้องกันตนเองให้พ้นจากภัยคุกคามของผู้ก่อการร้าย

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในด้านการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒.๒ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการปลูกอะโวคาโด และเพื่อเป็นพืชทางเลือกใหม่แก่เกษตรกร

๓.๒.๓ สามารถเป็นศูนย์ถ่ายทอดการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีอย่างยั่งยืน และการปลูกพืชทางเลือกใหม่ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บริเวณพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างเบตง อ.เบตง จ.ยะลา

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของกรมวิชาการเกษตร

บริเวณกิจกรรมการปลูกไม้ผลในพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างเบตง อ.เบตง จ.ยะลา

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ(กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ จ.สงขลา

๖. งบประมาณที่ได้รับ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมการอบรมเกษตรกรเรื่องเทคโนโลยีการปลูกอะโวคาโด

๗.๒ กิจกรรมการดูแลรักษาต้นมะม่วง ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลรักษาต้นมะม่วง ซึ่งพบปัญหาที่มีการปลูกมะม่วงในระยะที่ชิดกันเกินไป(๓x๓ เมตร) ทำให้ต้นมะม่วงไม่สามารถออกดอกติดผลได้เนื่องจากในมีการทับซ้อนและบังแสงกันระหว่างต้น จึงแนะนำตามหลักวิชาการของกรมวิชาการเกษตรโดยให้ปรับเปลี่ยนระยะการปลูกเป็น ๖x๖ เมตร และให้ทำการตัดแต่งกิ่งเพื่อกระตุ้นให้มีการแตกตาดอก และลดแหล่งที่อยู่ของแมลงศัตรูพืช

๗.๓ กิจกรรมการปลูกผักปลอดสารพิษ เจ้าหน้าที่ของฟาร์มตัวอย่างฯ ได้ดำเนินการผลิต มะนาว ผักกาดเขียวปลี ผักกาดดอก คะน้า กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ผักบุ้ง เจ้าหน้าที่ได้แนะนำการใส่ปุ๋ยคอกที่ถูกต้องวิธีและ แนะนำการตัดแต่งกิ่งมะนาวเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช

๗.๔ กิจกรรมการอบรมเรื่องเทคโนโลยีการปลูกอะโวคาโด ได้อบรมเกษตรกรที่อยู่ในโครงการทั้งหมด ๒๐ ราย และจะมีการจัดทำแปลงต้นแบบการปลูกอะโวคาโดต่อไป จำนวนพื้นที่ ๒ ไร่

๗.๔.๑ ตารางคะแนนสอบของเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรม

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ผลการทดสอบ (คะแนน)		
		ก่อน	หลัง	เพิ่มขึ้น
๑	นาย เซพะ ลิปู	๕	๙	๔
๒	นาย จุฬชาติ เจริญโรจน์กุล	๔	๙	๕
๓	นาง แก้วมุล มั่งเมิน	๓	๑๐	๗
๔	นาง อบ อ่อนยัง	๕	๑๐	๕
๕	นาง สมศรี แซ่ตั้ง	๕	๙	๔
๖	นาย สุวิทย์ ภูมิสมงคล	๕	๘	๓
๗	นาย ณิชพล สุทธิศิริพงษ์	๔	๙	๕
๘	นาง ลูทะ จะแตะ	๔	๑๐	๖
๙	น.ส. จาหมี จำท้อ	๕	๑๐	๕
๑๐	นาย โชคชัย สกุลชัยแก้ว	๔	๑๐	๖
๑๑	น.ส. อรทัย พลวัฒน์	๓	๑๐	๗
๑๒	นาง ไสเต็งหาว แซ่ใส	๓	๙	๖
๑๓	นาย เทวา ทองเงิน	๔	๘	๔
๑๔	นาง ไพลิน มงคลสกุลฤทธิ์	๕	๙	๔
๑๕	นาย ทวีศักดิ์ มงคลสกุลฤทธิ์	๕	๙	๔
๑๖	นาย สุรทัต แซ่ฉิน	๔	๑๐	๖
๑๗	นาง วิลาสินี สุทธิศิริพงษ์	๓	๑๐	๗
๑๘	น.ส. กฤษณา พิงพิทยากุล	๓	๙	๖
๑๙	น.ส. เพลินวรา มงคลสกุลฤทธิ์	๔	๘	๔
๒๐	น.ส. จันทนา สิริโชคชัยกุล	๕	๑๐	๕
คะแนนเฉลี่ย		๔.๑๕	๙.๓	๕.๑๕

๘. ผลสำเร็จ/ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- การดำเนินงานด้านการอบรมเกษตรกรเรื่องเทคโนโลยีการปลูกอะโวคาโดสามารถเพิ่มการรับรู้พืชชนิดใหม่ให้แก่เกษตรกรและสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปรับใช้ได้ และการดำเนินงานด้านพืชผักสามารถขยายผลสู่เกษตรกรบริเวณใกล้เคียงเปรียบเสมือนแม่แบบให้แก่เกษตรกรที่สนใจเข้ามาดูงาน
- เกษตรกรที่อยู่ในฟาร์มตัวอย่างสามารถเรียนรู้และปฏิบัติงานจริงจากแปลงต้นแบบเทคโนโลยีการปลูกอะโวคาโด และเป็นการปลูกพืชต่างถิ่นใหม่ในฟาร์มตัวอย่าง ซึ่งคาดว่าจะเป็นที่เศรษฐกิจตัวใหม่ของฟาร์มตัวอย่าง

๙. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ----

ภาพกิจกรรมภายในฟาร์มตัวอย่างฯ เบตงและการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ศวพ.ยะลา

ภาพการแจกปัจจัยทางการผลิต

ภาพกิจกรรมการสอนวิธีการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อแก้ไขปัญหารโรคในพืชผัก

ภาพกิจกรรมการปลูกอะโวคาโดทั้ง 3 สายพันธุ์ (Booth7, Buccanear และ Peterson)

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จ.ยะลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

ในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปี พุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระบรมโอรสาธิราชฯ และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

ในปี ๒๕๔๙ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการกำหนดแผนการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์โดยให้จังหวัดจัดงานปีละ ๔ ครั้ง (ไตรมาสละ ๑ ครั้ง) และให้มีการติดตามการให้บริการต่อเนื่อง (Follow up) กับเกษตรกรที่ได้เข้ารับบริการจากคลินิกต่างๆ เน้นเกษตรกรรายที่มีปัญหาชัดเจนและสำคัญ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ รับผิดชอบดูแลการดำเนินการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ในพื้นที่ ๗ จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง โดยมีรูปการจัดงานคือ การให้บริการวิเคราะห์วินิจฉัยโรคและแมลงศัตรูพืช ตลอดจนการให้ปรึกษาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตพืชทั้งระบบ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่และผลิตผลทางการเกษตรของตนเองต่อไป

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร ได้เริ่มดำเนินโครงการ ปี ๒๕๔๙-ปัจจุบัน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

- ๑ เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์
- ๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการหน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ปัญหาาร่วมกัน

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ /พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร(กรมวิชาการเกษตร)

ได้มีแผนดำเนินการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่จำนวน ๔ ครั้ง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ(กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘ จ.สงขลา

๖. งบประมาณที่ได้รับ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ ผลการดำเนินงานคลินิกเกษตร

๑ ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด (คลินิก ๐๒)

ครั้งที่	จังหวัด	วันที่ดำเนินงาน	การดำเนินงาน
๑	ยะลา	๒๙ มกราคม ๒๕๖๒	๙๙ ราย
๒	ยะลา	๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒	๘๕ ราย
๓	ยะลา	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	๑๐๓ ราย
๔	ยะลา	๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒	๖๕ ราย
รวม			๓๕๒ ราย

๒ ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด (คลินิก ๐๕)

จังหวัด	แผน	ผล	% การดำเนินงาน
ยะลา	๖๐	๖๐	๑๐๐

๓ ข้อมูลการขอรับคำปรึกษาของเกษตรกรรายจังหวัด

ปัญหาของเกษตรกรที่พบจากการปฏิบัติงานการให้บริการต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

ชนิดพืช	ปัญหาที่พบ	วิธีการให้บริการ
ทุเรียน	โรครากเน่าโคนเน่า	ให้คำแนะนำด้านการใช้สารป้องกันกำจัดโรค
		ใช้เมตาแลกซิล ทาแผล ใช้ฟอสเอทิล อะลูมิเนียมฉีดพ่นทางใบ
		ใช้กรดฟอสฟอรัส อัดเข้าลำต้น หรือฉีดพ่นทางใบ
		หลังจากทำการรักษาโรคด้วยวิธีเคมี ให้ทำการเลี้ยงเชื้อไตรโครเดมาในดิน เพื่อเป็นการป้องกัน
	กั้นการเข้าทำลายของเชื้อสาเหตุโรครากเน่าโคนเน่า	
หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน	พ่นสารแลมบ์ดา ไซฮาโลทริน ๒๕% EC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร	
ผักตระกูลกะหล่ำ	โรคใบจุดในผักตระกูลกะหล่ำ	แนะนำชีวภัณฑ์ BS ควบคุมใบจุดในกะหล่ำ
กล้วย	โรคเหี่ยวกล้วยหิน	ให้คำแนะนำการขุดต้นที่เป็นโรคไปทำลายและทำการฆ่าเชื้อในดินโดยใช้ปุ๋ยยูเรียและปูนขาว
		การดูแลรักษาแปลงปลูกให้สะอาด
		การใช้สารป้องกันกำจัดโรค แนะนำให้ใช้สารชีวภัณฑ์ BS
		การป้องกันการแพร่ระบาดระหว่างแปลง
พริก	โรคแอนแทรคโนส	ทำการตัดแต่งกิ่งผลที่เป็นโรคร้างโดยการนำกระสอบหรือถุงพลาสติกเข้าไปเก็บในแปลง
		เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดระหว่างต้นในแปลง
		แนะนำเกษตรกรให้ใช้ BS ของกรมวิชาการเกษตรในการฉีดเพื่อควบคุมการเกิดโรค

๘. ผลสำเร็จ/ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- หลังจากเกษตรกรทำตามคำแนะนำแล้วได้ผล และมีเกษตรกรบางส่วนได้ติดตามมาขอความรู้เรื่องพืชอื่นเพิ่มเติมถึงที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ทำให้เกษตรกรรู้จักและไว้ใจที่จะเข้าหาหน่วยงานราชการมากขึ้น ทำให้มีการขยายผลไปถึงการลงพื้นที่แนะนำและสอนเกษตรกรเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการโรคและศัตรูพืชในไม้ผลและพืชผักในพื้นที่

- เกษตรกรลดการใช้สารเคมีเนื่องจากเจ้าหน้าที่สร้างการรับรู้เรื่องประโยชน์และการใช้สารชีวภัณฑ์ ทดแทนการใช้สารเคมีอย่างยั่งยืน

- การลงพื้นที่เยี่ยมเยียนและแก้ปัญหาของเกษตรกรคลินิก05 สามารถลงพื้นที่และแก้ปัญหาได้ตรงจุด เนื่องจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลาได้ทำการวางแผนการลงพื้นที่พร้อมเตรียมปัจจัยการผลิตและชีวภัณฑ์เพื่อแจกจ่ายในการใช้แก้ปัญหาที่แจ้งเอาไว้น

10. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ----

ภาพโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จังหวัดยะลา

ภาพติดตามคลินิกเกษตร05

โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระยะลา

๑. ความเป็นมา

สืบเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับหญ้าแฝกเพื่อเป็นพืชศึกษาทดลองด้านการอนุรักษ์ดิน น้ำ และสภาพแวดล้อม โดยให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งต่างสังกัดและในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบเรื่องนี้ ดังนั้นกรมวิชาการเกษตรจึงได้มอบหมายให้กลุ่มปฐพีวิทยา สำนักวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร และกองแผนงานและวิชาการร่วมดำเนินการศึกษาค้นคว้าการวิจัยหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำในระดับไร่นา และจัดทำแปลงสาธิตขยายพันธุ์สนับสนุนเกษตรกรที่มาศึกษาดูงานต่อไป

โครงการหญ้าแฝกในระบบการปลูกพืชแบบผสมผสานจึงได้เริ่มต้นขึ้นในปีงบประมาณ ๒๕๓๖ สำหรับ ๒ ปีแรก (๒๕๓๖ และ ๒๕๓๗) ใช้งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และในปีต่อๆ มา กรมวิชาการเกษตรจึงได้ตั้งงบประมาณรองรับไว้ในงบโครงการพิเศษ (โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) จนถึงปัจจุบัน

๒. วัตถุประสงค์ของกรมวิชาการเกษตร

- ๒.๑ เพื่อรวบรวมพันธุ์หญ้าแฝกในประเทศไทย
- ๒.๒ เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตของหญ้าแฝกในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง
- ๒.๓ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานของเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปในพื้นที่ ๓ จังหวัดแดนภาคใต้

๓. เป้าหมายของกรมวิชาการเกษตร

- ๓.๑ ได้แปลงรวบรวมพันธุ์หญ้าแฝก
- ๓.๒ ได้พันธุ์หญ้าแฝกที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง
- ๓.๓ ได้แหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานของเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปในพื้นที่ ๓ จังหวัดแดนภาคใต้
- ๓.๔ มีแปลงต้นแบบการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่พังทลายของหน้าดินขั้นรุนแรง

๔. สถานที่ดำเนินการ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระยะลา สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ กรมวิชาการเกษตร

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระยะลา สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ กรมวิชาการเกษตร

๖. งบประมาณที่ได้รับ -

๗. ผลสำเร็จของโครงการหรือรายการกิจกรรม

๗.๑. ได้ดำเนินการปลูกอนุรักษ์และปลูกเป็นแนว เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระยะลา ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา

๗.๒. เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานของนักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๗.๓. เกษตรกรที่สนใจสามารถมาเรียนรู้และแยกต้นกอขยายพันธุ์ไปใช้ปลูกในแปลงของตนเองได้ เพื่อลดการทำลายของหน้าดิน

๘. การขยายผลสู่เกษตรกร(ถ้ามี)/การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิเคราะห์ทางวิชาการ ---

ได้พันธุ์หญ้าแฝกที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง มีแผนการขยายพันธุ์ และสนับสนุนให้เกษตรกรในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนล่าง เป็นการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เกษตรต่อไป สามารถเป็นแหล่งขยายพันธุ์หญ้าแฝกในพื้นที่จังหวัดยะลา และจังหวัดใกล้เคียง เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างยั่งยืน

๙. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ----

ภาพโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริภายใน ศวพ.ยะลา

